

Tehnoloogiaõpetus

Kodundus

Käsitöö

VI klass

Õppe- ja kasvatusesmärgid

Tehnoloogiaõpetuse, käsitöö ja kodundusega taotletakse, et õpilane:

- väärtustab kultuuripärimust ja toimetulekut mitmekultuurilises maailmas;
- omandab tehnoloogilise kirjaoskuse, sh arendab tehnoloogiaalaseid teadmisi ja oskusi ning tunneb rahulolu praktilisest eneseteostusest;
- oskab seostada inimest ja teda ümbritsevat ning analüüsida tehnoloogia mõjusid keskkonnale;
- lahendab loovalt ülesandeid, valdab ideede kujustamise oskust ja leidlikkust toodete loomisel;
- arvestab eetilisi, esteetilisi ja jätkusuutlikke tõekspidamisi;
- valdab sõbralikkust ja koostööoskust ning töötahet;
- omandab teadmisi ja oskusi, käsitsedes erinevaid materjale, töövahendeid ja töötlemisviise;
- suudab rakendada teoreetilisi teadmisi praktiliste ülesannete lahendamisel;
- järgib tööprotsessis ohutuid töövõtteid ning kõlbelisi käitumisnorme;
- teab tervisliku toitumise vajalikkust;
- lähtub toitu valides ja valmistades tervisliku toitumise põhimõtetest;
- tunnetab oma võimeid ning töötab vastavalt nendele;
- tunneb rõõmu ja rahuldust töö tegemisest;
- õpib vaatlema, tundma ja hindama esemelist keskkonda;
- tunneb ning kasutab mitmesuguseid materjale ja töövahendeid ning lihtsamaid töötlemisviise;
- mõtleb välja loovaid lahendusi ja oskab neid lihtsalt teostada;
- töötab ohutult üksi ja koos teistega;
- hoiab puhtust kodus ja koolis ning täidab isikliku hügieeni nõudeid;
- hoolib oma kodukoha ja Eesti kultuuritraditsioonidest.

Õpitulemused ja õppesisu

Õpilane ...

- ... järgib töötades ohutusnõudeid ning hoiab korras töökoha.
- ... hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust.

Teema	Õpitulemused Õpilane ...	Õppesisu
Töö kavandamine ja rahvakunst	... kavandab omandatud tövõtete baasil jõukohaseid käsitöoesemeid. ... leiab võimalusi taaskasutada tekstiilmaterjale. ... oskab kavandamisel kasutada ainekirjandust ja teabeallikaid.	Idee ja kavandi tähtsus eset valmistades. Kujunduse põhimõtted ja nende rakendamine. Kavandamise erinevad võimalused. Värvusõpetuse põhitõdede arvestamine esemeid disainides. Ideede leidmine ja edasiarendamine kavandiks. Tekstiilide ja käsitöömaterjalide valiku ning sobivuse põhimõtted lähtuvalt kasutusalaalt.
	... märkab rahvuslike kujunduselemente tänapäevastel esemetel. ... leiab käsitöoeseme kavandamiseks ideid eesti rahvakunstist.	Esemeline rahvakunst ja selle tähtsus. Rahvuslikud mustrid ehk kirjad ajaloolistel ja tänapäevastel esemetel. Muuseumide roll rahvakunsti säilitajana. Rahvuslike detailide kasutamine tänapäevast tarbeeset kavandades.
Materjalid ja töö kulg	... kirjeldab looduslike kiudainete saamist, põhiomadusi, kasutamist ja hooldamist.	Tekstiilkiudained. Looduslikud kiud, nende saamine ja omadused. Erinevatest tekstiilmaterjalidest esemete hooldamine.
	... eristab telgedel kootud kangaid trikootaazist ning võrdleb nende omadusi.	Kanga kudumise põhimõte. Kanga liigid: telgedel kootud, silmuskoelised, mittekoetud kangad.
	... seostab käsitöölõnga jämedust töövahendiga.	Õmblusniidid, käsitööniidid ja -lõngad.
	... töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi.	Töötamine suulise juhendamise järgi. Töötamine tööjuhendi järgi. Lihtsama tööjuhendi koostamine.
Tööliigid	... kasutab tekstiileset kaunistades ühe- ja kaherealisi pisteid.	Tikkimine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Üherealiste ja kaherealiste pistete meelde tuletamine (mahuga 2-4 tundi). Mustrite kandmine riidele. Tikandi viimistlemine ja hooldamine.
	... seab õmblusmasina töökorda, traageldab ning õmbleb lihtõmblust ja palistust. ... lõikab välja ja õmbleb valmis lihtsama eseme.	Õmblemine. Töövahendid. Täpsuse vajalikkus õmblustöös. Õmblemine õmblusmasinaga. Õmblusmasina niidistamine. Lihtõmblus. Äärestamine. Palistused. Lõike paigutamine riidele, õmblusvarud. Õmblustöö viimistlemine ja hooldamine.
	... heegeldab põhisilmuseid ning tunneb mustrite ülesmärkimise viise ja tingmärke. ... heegeldab lihtsa skeemi järgi.	Heegeldamine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Põhisilmuste heegeldamine. Edasi-tagasi heegeldamine. Heegelkirjade ülesmärkimise viisid. Skeemi järgi heegeldamine. Ringheegeldamine. Motiivide heegeldamine ja ühendamine. Heegeldustöö viimistlemine ja hooldamine.
	... koob põhisilmuseid ning tunneb mustrite ülesmärkimise viise ja tingmärke. ... koob lihtsa skeemi järgi.	Kudumine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Silmuste loomine. Parema ja pahempidine silmus. Ääresilmused. Kudumi lõpetamine. Lihtsa koekirja lugemine ja selle järgi kudumine. Kudumi viimistlemine ja hooldamine.

Kodundus

Teema	Õpitulemused Õpilane ...	Õppesisu
Toit ja toitumine, tarbijakasvatus	... kasutab mõõtenõusid ja kaalu ning oskab teisendada mahu- ja massiühikuid.	Retsept. Mõõtühikud.
	... valib töövahendid ja seadmed töö eesmärgi järgi ning kasutab neid ohutusnõudeid arvestades.	Töövahendid köögis. Ohutushoid.
	... valmistab lihtsamaid tervislikke toite, kasutades levinumaid toiduaineid ning külma- ja kuumtöötlemis-tehnikaid.	Toiduainete eeltöötlemine, külma- ja kuumtöötlemine. Külmad ja kuumad joogid. Kartulite, munade ja makarontoodete keetmine.
	... lepib kaaslastega kokku tööjaotuse, täidab ülesande, hindab rühma töötulemust ja igaühe rolli tulemuse saavutamisel.	Tööde järjekord toitu valmistades. Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.
	... järgib köögis töötades hügieenireegleid.	Isikliku hügieeni nõuded köögis töötades. Toidu ohutus. Nõude pesemine käsitsi, köögi korrashoid.
Lauakombed ja etikett	... katab toidukorra järgi laua, valides ning paigutades sobiva lauanõud ning hindab laua ja toitude kujundust. ... peab kinni üldtuntud lauakommetest.	Lauakombed ning lauakatmise tavad Lauapesu, -nõud ja -kaunistused. Sobivate nõude valimine toidu serveerimiseks.
	... leiab loomingulisi võimalusi, kuidas pakkida kingitusi.	Ideede ja võimaluste leidmine, kuidas pakkida erinevaid kingitusi.
Ruumide korrashoid	... teeb korrastustöid, kasutades sobivaid töövahendeid.	Puhastus- ja korrastustööd. Töövahendid.

Teema	Õpitulemused Õpilane ...	Õppesisu
Tehnoloogia igapäevaelus	<p>... peab tähtsaks tehnoloogilist kirjaoskust igapäevaelus. ... seostab tehnoloogiaõpetust teiste õppeainete ja eluvaldkondadega. ... kirjeldab inimtegevuse ja tehnoloogia mõju keskkonnale. ... valmistab töötavaid mudeleid praktilise tööna. ... võrdleb erinevaid transpordivahendeid ning energiaallikaid.</p>	<p>Tehnoloogia olemus. Tehnoloogiline kirjaoskus ja selle vajalikkus. Tehnoloogia ja teadused. Tehnoloogia, inimene ja keskkond. Transpordivahendid. Energiaallikad.</p>
Disain ja joonestamine	<p>... teab ja kasutab õpiülesannetes disaini elemente. ... disainib lihtsaid esemeid, kasutades selleks ettenähtud materjale. ... selgitab joonte tähendust joonisel, oskab joonestada jõukohast tehnilist joonist ning seda esitleda. ... märkab probleeme ja pakub neile omanäolisi lahendusi. ... valib sobiva materjali ja otstarbeka töötlusviisi. ... mõistab leiutiste osatähtsust tehnoloogia arengus.</p>	<p>Lihtsa eseme kavandamine, sh kavandamine laserlõikuspungi toel. Mõõtmed ja mõõtkava. Eskiis. Tehniline joonis. Jooned ja nende tähendused. Lihtsa mõõtmestatud tehnilise joonise koostamine ja selle esitlemine. Disain. Disaini elemendid. Esemegi viimistlemine. Esemegi tegemine laserlõikuspinki kasutades. Probleemide lahendamine. Insenerid ja leiutamine.</p>
Materjalid ja nende töötlemine	<p>... tunneb põhilisi materjale, nende olulisemaid omadusi ja töötlemise viise. ... valib ja kasutab eesmärgipäraselt erinevaid töötlusviise, töövahendeid ja materjale. ... suudab valmistada jõukohaseid liiteid. ... valmistab mitmesuguseid lihtsaid tooteid (sh mänguasju). ... kasutab õppetöös puurpink ja treipinki. ... analüüsib ja hindab loodud toodet, sh esteetilisest ja rakenduslikust küljest. ... teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid. ... väärtustab ja kasutab tervisele ohutuid töövõtteid; ... kasutab materjale säästlikult ning leiab võimalusi nende korduskasutuseks.</p>	<p>Materjalide liigid (puit, metall, plastid, elektroonika komponendid jne) ja nende omadused. Materjalide töötlemise viisid (märkimine, saagimine jne) ning töövahendid (tööriistad ja masinad). Levinumad käsi- ja elektrilisedööriistad. Puur- ja puidutrepink. Materjalide liited.</p>

Jüri Gümnaasium
Õppekava
Ainekava
Tehnoloogia

Inglise keele klass
Spordi- ja muusikaklass
Üldklass

		Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemises, ohutud töövõtted.
--	--	---

Projektitöö

- Õpilane vormistab ühest 5.klassis tehtud tööst projektitöö.
- Projektitööd võivad olla nii käsitööst, kodundusest kui ka tehnoloogiaõpetusest.
- Projektitöös lisandub praktilisele osale teema teoreetiline kirjeldus.

Projektitöö õpitulemused

Õpilane

- teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena;
- osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides;
- leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannete ning probleemide lahendeid;
- valmistab üksi või koostöös teistega ülesande või projekti lahenduse;
- suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste tööalaseid arvamusi;
- kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust;
- väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet.

Kasutatav õppematerjal

- A. Pink „Kodundus 4.-6. klass“
- A. Pink „Kudumine“
- E. Lind „Tööõpetus tekstiilitööd“
- O. Soone „Tikime“
- E. Aljasmets „Heegeldamine ja silmuskudumine“
- E. Aljasmets „Heegeldamine“
- A. T. Merilaid „Tööõpetus 4. – 8. kl. Tekstiilmaterjalid
- A. Taba „Tööõpetus Korrastustööd“
- L. Kivilo „Õpi õmblema“
- August Kõrbe „Tööõpetus 4.-6. klass: puidutööd“
- Sulev Lukk „Tööõpetus 4.-6. klass: elektrotehnilised tööd“
- Elmar Meiorg „Tööõpetus 4.-6. klass: metallitööd“
- Isok, Kõrbe, Nagel, Rihvk „Poiste tööõpetus 6. klass“

Veebipõhised materjalid:

Silmuskudumine

Silmuste loomine (tavaline loomine):

https://www.youtube.com/watch?v=1amjxgUcF0Q&ab_channel=SaaraKirjastus

Silmuste loomine (ühe lõngaga kahevärviline loodus):

https://www.youtube.com/watch?v=gbu2Fd7bBRw&ab_channel=SaaraKirjastus

Eesti traditsioonilised kudumisvõtted:

https://www.youtube.com/channel/UCT_znlRCdGSmWrT2EDU3UZQ/videos

Heegeldamine

Fileeheegeldus: https://www.youtube.com/watch?v=LCUSGPxE5v0&ab_channel=KellyLepind

Jüri Gümnaasium

Õppekava

Ainekava

Tehnoloogia

Motiivi heegeldamine (1):

https://www.youtube.com/watch?v=nvtxNx4EEgY&ab_channel=KellyLepind

Motiivi heegeldamine (2):

https://www.youtube.com/watch?v=sblVxxuhQy0&ab_channel=KellyLepind

Pärimuskultuur:

Eesti rahvarõivad kihelkondade kaupa:

<https://rahvaroivad.ee/>

ERM / vaibakogu:

<https://vaibad.erm.ee/>

Eesti muuseumide veebivärv:

<https://www.muis.ee/>

Eesti käsitöö – käsitöömeistrid ja erinevad (traditsioonilised) tehnikad:

<https://www.youtube.com/channel/UCm9nov5o0vjufwDQYvnekyg/playlists>

Tikkimine - arhailine (mulgi) tikand

<https://www.mulgimaa.ee/mulgi-keel-ja-meel/rahvaroivad/arhailine-mulgi-muster/>

Etikett - söögiriistade kasutamine (ingl k):

https://www.youtube.com/watch?v=_R70v6xDr_s&ab_channel=WilliamHanson

https://www.youtube.com/watch?v=mPStDG4qoFA&ab_channel=WilliamHanson